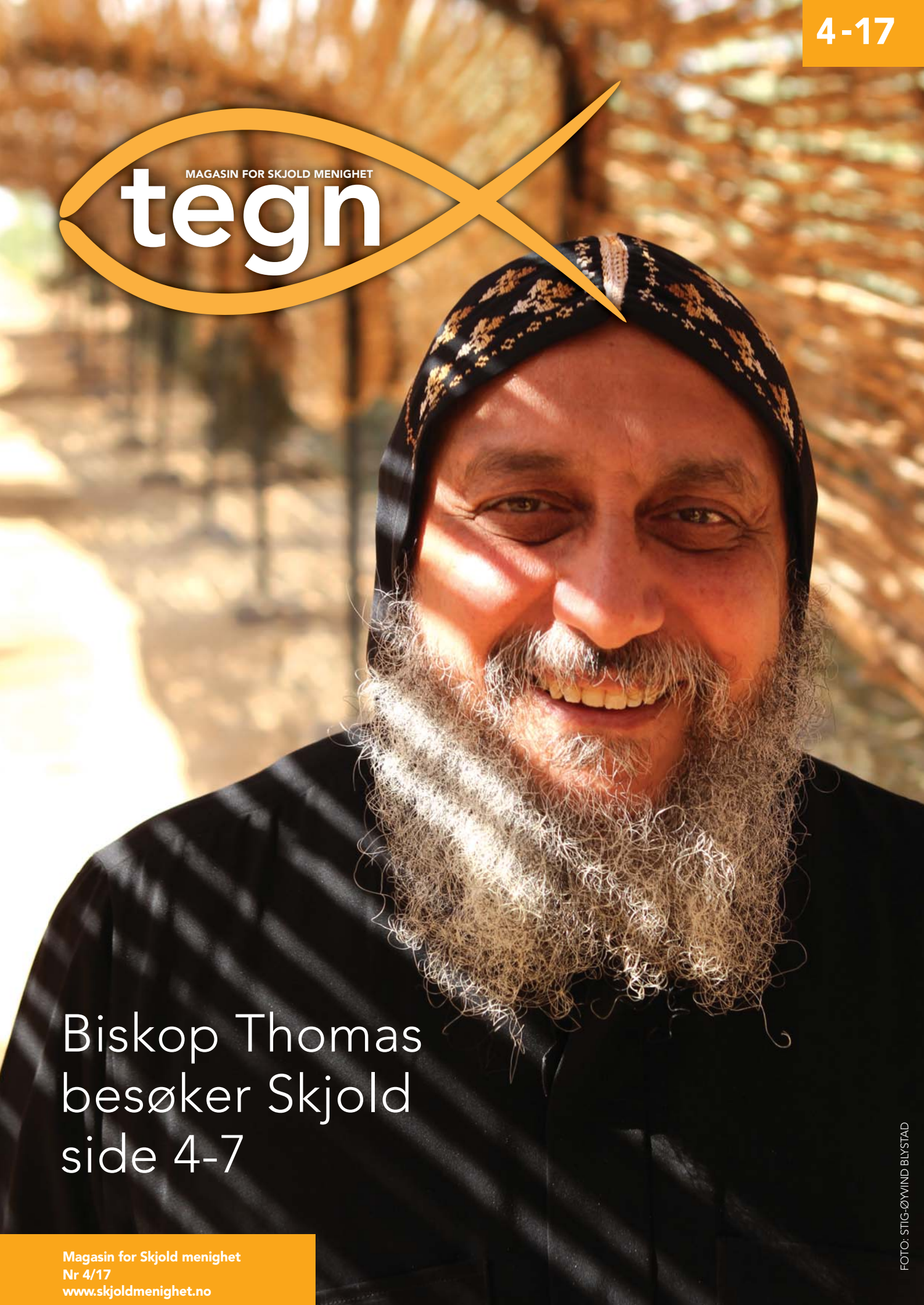

MAGASIN FOR SKJOLD MENIGHET

tegn

Biskop Thomas
besøker Skjold
side 4-7

Gratulerer!

Du har en jobb å gjøre!

I Skjold kirke har vi akkurat feiret årets konfirmanter. Vi har bedt for dem, og minnet dem om Jesu oppfordring til sine etterfølgere: «Dere har en jobb å gjøre!» Spre ordet, spre fellesskapet, spre håpet, inviter mennesker til å hekte seg på bevegelsen.

REFLEKSJON: Eiel Holten

Vi tenker kanskje ikke over det sånn til dagen, men alle vi som utgjør kirken er medarbeidere i et guddommelig prosjekt. Den store fortellingen som går gjennom hele Bibelen fra første til siste side – er fortellingen om Gud som skaper universet. På første side dukker mennesket opp, men Gud gir dem ikke et fiks ferdig skaperverk. Gud gir dem et prosjekt å jobber videre på, et oppdrag. De skal fylle jorden og forvalte den. De skal være MENNESKER. Og gjennom menneskene vil Gud spre sin velsignelse til jorden. Kjærlighet, godhet og omsorg. Det gikk ikke helt etter planen...

Lag på lag føyer seg til denne historien inntil Jesus kommer for å vise hvordan det var ment å se ut. Der Jesus kom og møtte mennesker. Der han gjorde sine tegn og fortalte om Gud – DER ble Guds rike synlig. Enda de som fikk oppleve det, de bodde jo fortsatt i Samaria eller Galilea eller hva det het. Og det var hjemme hos Sakkeus og Maria og Jairus og svigermoren til Peter det skjedde.

På ulike måter samlet Jesus opp ALLE lagene i Guds store fortelling I SEG SELV. Og han viste at selv om det er Guds plan så handler det ikke om et eller annet fjernt sted som vi kaller

«himmelen». Jesus gjorde greiene sine her på jorden, og der er HER han har gitt oss i oppdrag å ta det videre.

Da Jesus skulle lære disiplene å be, sa han: «Sånn skal dere be: Far! La ditt Rike komme. La din vilje skje på jorden som i himmelen». På jorden! Det er en ganske heftig bønn å be. For det er ikke uten videre behagelig eller komfortabelt å gjøre Guds vilje.

Hvis vi skal følge Jesus' eksempel, så betyr jo det å gå til den som faller utenfor. Det er å påpeke urett og utfordre urettferdighet. Det er å si STOPP når mennesker blir sett ned på, Det er å ønske uvelkomne velkommen, det er å besøke syke med pinlige og sosialt uakseptable sykdommer. Det er å utfordre mennesker med makt til å prioritere annerledes, til å velge rett. Vi vet hvordan det gikk.

Det er ikke rart at Gud måtte sende Den Hellige Ånd for å gi oss tro, mot, håp, kraft, trøst og hva vi ellers måtte trenge for å utføre oppdraget. Jesus har lovet å fortsatt være med oss i godt og i vanskelig. Og han sa at den som leter skal finne. Han hadde ikke gitt oss oppdraget hvis det hadde vært umulig. Ha en god høst, og lykke til med din del! ●

Ein triv

Tradisjonen tru drog Formiddags-treffet på tur i juni. Dette året var det Askøy me skulle bli betre kjende med.

Kirkekorset synger i Herdla kirke.

TEKST: Olav Digernes

Vel 40 glade og forventningsfulle turistar fylte turbussen utanfor kyrkja 8. juni, og kl. 1030 kunne sjåføren ønskja oss velkomne om bord, og me drog av stad.

Første stopp var Strusshamn der me møtte guiden vår, Erling Virkesdal. Han fortalte om den gamle handelsstaden og det tidlegare kommunesenteret. Me såg også Strusshamn kyrkje med sitt utradisjonelle ytre. Me drog vidare, passerte kommunesenteret Kleppstø, gjennom Florvåg og nordover på den frodige austsida av øya, heile tida fekk me grundig informasjon frå Virkesdal. Han hadde rikeleg kunnskap om Askøy og dei lokale stadene både frå eldre historie og frå nyare tid, m.a. om korleis næringslivet har endra seg og folketalet har auka. Stader som Erdal, Olaviken og Ask kjenner mange, men jordbær dyrkinga på Ask er det ikkje mykje att av.

Så kom me fram til Herdla der me først vitja Herdla kyrkje, eit klassisk kyrkjebygg med mykje fin kyrkjekunst. Erling Virkesdal gav

BRIVELAND • BIRNES • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORVATTEN • STRØMME
Menighetsbladene i Fana

Tegn

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Fana prosti. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes staben, se side 17.

Lokalredaksjon:

Kontakt staben, se side 17.

Annonser side 5-16:

Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-12. All annen kontakt: Se lokalredaksjon

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:
Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:
Tirsdag 21. november

elegtur!

oss ei fyldig innføring i både historia og om inventaret i kyrkja. Det har vore kyrkje her sidan 1100-talet, og kyrkja i dag er den tredje, men også den har gått gjennom endringar og restaurering, slik ho står no er frå 2008, i same form og stil som då ho vart bygd i 1935. Me var så heldige at ein del av Skjold kirkekor og Guro dirigent var med og ville framføra eit par songar i den vakre kyrkja.

Etter kyrkjebesøket gjekk turen ned til restaurant Biologen for servering av «Herdla spesial», kjøtgrøt med potetstappe og grønnsaker, ein velsmakande rett. Restauranten har namn etter den biologiske havforskningsstasjonen som vart skipa her på midten av 1800-talet, seinare overført til universitetet. Frå restauranten såg me utover Valen, den flate sandbanken som under krigen og seinare vart brukt til flyplass, men som vart avvikla då Bergen kommune vedtok å byggja ny flyplass på Flesland. Det er også eit rikt fugleliv i området, 140 arter er registrerte. Det var ikkje tid til å ta turen innom Herdla fort, men me fekk ei

fyldig orientering om fortet som var ein sentral stad med kontroll over skips-trafikken til og frå Bergen.

Så viste klokka at det var tid for å setja kursen heimover, og samstundes fekk me skoda utover Herdla gard med vide, opne bær. Med over 850 mål dyrka mark er han den største i Hordaland. Men mjølkeproduksjonen er det slutt på, no er det berre kjøtproduksjon. Så gjekk turen vidare på vestsida av Askøy, der er busetnaden tettast og arbeidsstadene størst og flest, som t.d. Hanøy-tangen og Storebotn næringspark.

Då me nærma oss Strusshamn, var det tid og stad for den kunnskapsrike guiden vår å ta farvel. Me takka Erling Virkesdal for allsidig og grundig orientering om alt Askøy og Herdla har å by på. Så bar det strake vegen mot Skjold, over Askøy-brua, gjennom fire tunnelar og litt til. Me takka sjåføren og kvarandre for ein triveleg tur, og sjølv om veret var både grått og vått, var alle strålande nøgde. Stor takk til Kjerstin-Marie for planlegging og tilrettelegging! ●

Høstens formiddags-treff i Skjold kirke

Vi møtes annenhver torsdag i ulike uker kl. 12 - 14. Pris kr. 50. På treffene har vi ulike temaer, andakt, allsang og smørelunsj.

- **14. september:** «Gyldne melodier minner». Slagere fra 30-, 40- og 50-tallet. Beate Rostin og Glenn Sørskår fra Bergens kulturelle spaserstokk.
- **28. september:** Fredrik Elholm synger og spiller gitar.
- **12. oktober:** «Vakre fjellplanter på Hardangervidda og Folgefonn-halvøya». Biolog Bjørn Moe viser bilder og forteller.
- **26. oktober:** Utlodning; ta gjerne med en gevinst og mye penger!
- **9. november:** «Oselvar- den levande båten». Kåseri v/ Kjell Magnus Økland fra Bergens kulturelle spaserstokk.
- **23. november:** Sang og musikk ved Arvid Søreide, Skjold kirkekor og Guro Rotevatn Buder.
- **7. desember:** Adventsmøte med avslutning i kirkerømmet.
- **28. desember:** Julefest kl. 12.00 -15.00. Egen påmelding. ●

Konsert i september med Berit Opheim og Gabriel Fliflet

Få med deg konserten i Skjold kirke søndag 17. september kl. 19.30 Billetter kr. 250 (kr. 100 under 18 år). Konserten sto omtalt i forrige menighetsblad (nr 3/17). Arr.: Kulturutvalget i Skjold kirke ●

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Qasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus
FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1 - 5236 Rådal

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

Jeg folder mine hender små i takk og bønn til deg - La alle barn i verden få det like godt som jeg.

Hvem ber jeg for? Hva sa Jesus om det?

Han sa «jeg sier dere: Elsk deres fiender, vel-sign dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere, og be for dem som mishandler dere og» forfølger dere. Slik kan dere være barn av deres Far i himmelen.

Vår utfordring er alle barn i verden, venn som fiende, uansett levesett, kultur og tro. Vi deler utfordringen med våre koptiske søstre og brødre i Egypt.

BISKOP THOMAS KOMMER TIL SKJOLD

Misjonsprosjektet i Skjold er å stå skulder ved skulder med Mamma Maggie og Biskop Thomas når de fremmer dette kristne budskapet midt i den kulturelle og religiøse heksegryta i Egypt.

De gjør det ved å peke på de sentrale kristne sannheter som bygger opp det enkelte menneske: «La ikke krig og sult og sott få rive lykken ned, la alle leve trygt og godt i frihet og i fred». Slik avsluttes den norske godnattsangen, og her skal absolutt alle i hele verden inkluderes – uansett hvor dårlig de passer inn i vårt verdisystem.

Vi er nok mange som ser at dette er det Jesus krever av oss når vi ikke bare skal be for, men elske dem som forfølger oss. Det er imidlertid få av oss som på lignende vis som Mamma Maggie og Biskop Thomas handler i hverdagen ut fra hva de ser i Guds Ord. Midt i en hverdag der søsken i troen blir skutt bare fordi de er kristne, står de fram som ledere som viser vei.

Vi har hatt besøk av Mamma Maggie og nå kommer biskop Thomas. 27. oktober kl. 19 må du være på plass i Skjold kirke, og bli nærmere kjent med dette markante vitnet for Kristus.

Når det gjelder Thomas' omfattende engasjement for koptisk ungdom og for fred, anbefales Stefanusalliansens nettsider. En nøkkel i hans arbeid er utdanning for alle grupper, både offer og overgriper. Sentralt i arbeidet står bevisstgjøring av identitet og verdighet.

Eivind Skeie deltar og signerer gjerne sin nye bok om Biskop Thomas for deg. Det blir videre uforpliktende forhåndspåmelding for tur til Egypt 7. -15. april 2018. Se også side 5-7. ●

28. oktober: Egyptmarked

En annerledes og morsom måte å samle inn penger på!

Ianledning biskop Thomas sitt besøk, arrangerer Skjold-konfirmanterne med flere Egyptmarked lørdag 28. oktober - en annerledes og morsom måte å samle inn penger til misjonsprosjektet vårt i Egypt!

Egen «valuta»

Her kan du kjøpe «egyptisk valuta», som du kan bruke på ulike boder rundt omkring i kirken. Du kan kjøpe deg noe godt i kafeen, og det vil bli alt fra sminkebod til bowling med brusflasker og er vi heldige blir det mulig å prøve seg på sumobryting!

Egyptmarkedet er åpent for alle, og vi håper små og store vil bli med denne formiddagen! Dørene åpner kl. 12.00.

Du kan betale med kontanter, kort eller Vipps, og pengene går til Stefanusalliansen sitt arbeid på søppelhaugen i Kairo. ●

Bildene viser glimt fra Egyptmarkedet som konfirmanthullet 2016/17 arrangerte i august.

**FARGER PÅ KIRKE-
GULVET:** De fargerike
teppene i Anafora-kirken
symboliserer at alle verd-
enshjørner og farger
kommer sammen i det
hvite korset i midten.

Kirken der alle farger møtes

Skjold menighet ønsker få i stand en reise til Kairo for å styrke både menighetens og andre interessertes tilknytning til misjonsprosjektet Anafora, og for å øke kunnskapen om «koptisk» (egyptisk) kristen kultur og levesett.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

FOTO: Arne Håberg

Bakgrunnen for denne reisen er at Skjold menighet har en tilknytning til Anafora retreatsenter, som ble startet av biskop Thomas for nesten tjue år siden. Biskop Thomas har tidligere besøkt Skjold kirke, og kommer tilbake 27. oktober (se egen sak).

Via personlige kontakter ble Sunnfjord Folkehøgskule utfordret til å legge til rette for en slik tur. De har arrangert studiereiser til Egypt nesten årlig siden tidlig på 1990-tallet. Riktig nok tok dette slutt etter revolusjonene for noen år siden. Planen er å starte disse turene opp igjen i 2018. Etter oppfordring fra Skjold menighet vil skolen tilby en reise 7.-15. april 2018, med inspektør

Arne Håberg som reiseleder. Det blir også mulighet for andre utenfra menigheten å melde seg på. Turen vil ha 20 plasser.

Anses som trygt reisemål

– Egypt har en stund ligget i media-lysets skygge, selv om landet har vært gjennom store forandringer i løpet av de siste seks årene, forteller Håberg.

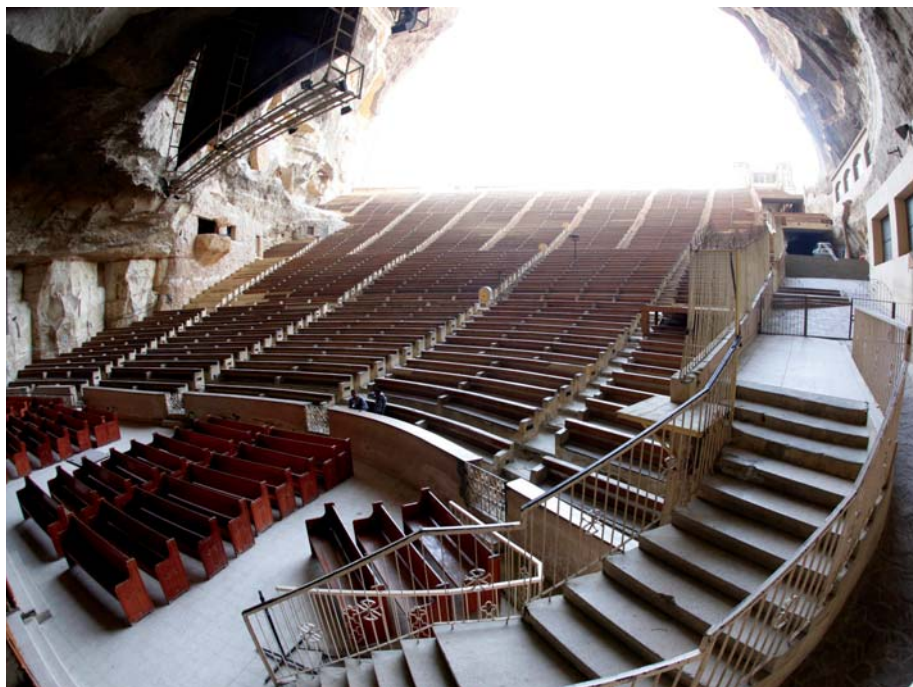
REISEGLAD TURLEDER: – Vi vil få høre både om konflikter og om den gode sameksistensen, sier Arne Håberg, her på besøk i Quito i Ecuador. (Foto: Privat)

Revolusjonene i 2011 og 2013 førte til enorm nedgang i turismen, som er en bærebjelke i egyptisk økonomi. På toppen av det hele fikk de i 2015 en fatal flystyrt over Sinai som rammet russiske turister.

– Det har også vært noen triste hendelser som har rammet kirker og kristne forsamlinger i nyere tid, sammen med politistasjoner, regjeringskontorer og offentlige steder.

Turismen er nå på vei oppover igjen, og landet har fått nye overføringer og tillit fra Det internasjonale pengefondet.

– Den norske regjeringens offisielle reiseråd har stått uendret i lengre tid, der våre reisemål anses som trygge, det vil si at det ikke frarådes å reise, opplyser Håberg, og legger til at Sunnfjord Folkehøgskule alltid følger de offisielle reiserådene.

MIDTØSTENS STØRSTE KIRKE: Grottekatedralen i Mokattam sies å ha 20.000 sitteplasser.

Åpent for alle

Når biskop Thomas kommer på besøk til Skjold kirke i oktober, vil han naturligvis fortelle mer om Anafora og Egypt. Det vil da bli lagt frem et ferdig prospekt på turen, og bli mulig å melde seg på. Prisen vil da også være klar. I skrivende stund er ikke all planlegging i boks, men forberedelsene er godt i gang, og Håberg kan opplyse at de har fått bekreftelse på at de er velkommen til et opphold på Anafora som en del av reisen.

– Dette retreatsenteret er åpent for alle, uansett tro eller andre ståsted, forteller

han. Turen vil slik aktualisere hvordan kristne (10 prosent) og muslimer (90 prosent) innretter seg som beboere av samme land, der de kristne ikke har samme rettigheter som muslimene.

– Vi vil få høre både om konflikter og om den gode sameksistensen, så kan vi jo velge om vi vil framheve splittelse eller de forenende kreftene. Vår skole lar seg inspirere av brobyggeren Jesus.

Anafora er preget av ro og kontemplasjon. De driver selvforsynende økologisk jordbruk, de produ-

Biskop Thomas besøker Skjold

Kryss av i kalenderen for 27. oktober kl. 19.00. Da kommer den koptisk-ortodokse biskop Thomas, med sete i bispedømmet El-Qussia i Øvre Egypt, til Skjold kirke.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

FOTO: Stefanusalliansen

Skjold menighet har i mange år vært en trofast støttespiller til Biskop Thomas sitt arbeid i Egypt. Han er en uredde talsmann for sosial rettferdighet og religiøs frihet, og driver blant annet et stort retreatsenter, Anafora Farm.

På samme område har han startet Anastasia, som er et kurscenter der ubemidlet koptisk ungdom fra Øvre Egypt får yrkesrettet trening og grunnleggende hjelp til å klare seg i samfunnet.

Her holdes det egne kurs og samlinger for unge, koptiske kvinner - og seminarer om menneskerettigheter, demokrati og sivilsamfunn.

Fikk Stefanusprisen

Biskop Thomas mottok Stefanusprisen i 2005. Han besøker nå en rekke norske kirker i forbindelse med at salmedikteren Eyvind Skeie, i samarbeid med Stefanusalliansen, har skrevet en bok om ham. Denne er er klar for utgivelse. Bokens tittel er «I kjærlighetens sirkel», som også blir overskriften på møtet i Skjold kirke.

På formiddagen samme dag blir det et eget program i Johanneskirken. Bjørgvin bispedømme og Stefanusalliansen inviterer da til egne forelesninger ved biskop Thomas og Eyvind Skeie, der hensikten er å se nærmere på hvordan et kirkesamfunn utenfor våre evangeliske fellesskap kan lære oss å verdsette vår egen arv og hjelpe oss til å møte nye utfordringer når den kristne enhetskultur trues. ●

Mer informasjon:
bishophthomas.wordpress.com
og stefanus.no

SYMBOL: Skulptur av det kristne fiskesymbolet ved Grottekatedralen.

serer en del varer for salg, de har flere kirker og sakrale rom, bibliotek, svømmebasseng og mye mer. Gjestene er med på daglige gjøremål hvis de vil, og alle måltidene er felles.

Kirke med plass til 20.000

Mange kjenner Mamma Maggie («Egypts Moder Theresa») etter å ha møtt henne i Skjold kirke eller via Eyvind Skeies bok om henne. Boken har gjort oss kjent med byens fattigste kristne befolkning; «søppelfolket» i Mokattam. De aller fleste

KUNSTNER I ARBEID: Ikonmaleren Magdy William viderefører de gamle og kompromissløse teknikkene.

som befolker denne bydelen kom fra øvre Egypt i forrige århundre, og har en kristen identitet.

– Vi vil også besøke denne bydelen, hvor den imponerende Grottekatedralen med plass til 20.000 menneskter er lokalisert.

På en slik reise er det ellers naturlig å besøke det gamle koptiske Kairo, med den hengende kirken og krypten der Jesu familie etter tradisjonen bodde under eksilet i Egypt.

Håberg ser også for seg et besøk i den kjente ikonmaleren Magdy Williams verksted.

– Det går heller ikke an å reise til Egypt uten å se pyramidene og andre ikoniske attraksjoner, avslutter Arne Håberg.

– Her vil bare tiden være en begrensning for hvor mye vi kan få med oss. ●

KOMMER TIL SKJOLD: Biskop Thomas er en uredt talsmann for sosial rettferdighet og religiøs frihet.

Menighetsbladene søker Annonseeselger

Dette bladet er et samarbeidsprosjekt mellom seks menigheter i Fana prosti: Birkeland, Bønes, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide.

Bladet er todelt. Åtte sider er lokalstoff for hver enkelt menighet, de resterende sidene utgjør fellesdelen, og er like for alle. Bladene kommer ut fem ganger årlig. Totalopplaget for hvert nummer er vel 30 000 eks.

Det er store utgifter forbundet med å gi ut bladene, og annonseinntekter er viktig for å sikre driften.

Vi søker derfor en dyktig annonseeselger som vil arbeide med salg av annonser til fellesdelen. Honorar er provisjonsbasert

Kontakt Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no hvis dette er noe for deg!

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prost.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

Et heldags eventyr ytterst i havgapet

HELE LOKAL- SAMFUNNET:

Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i Kinnaspelet.

«Turen til Kinn og teateret ved havet er ei oppleving du sjeldan finn make til» står det i programheftet til Kinnaspelet. Dette er et utsagn som jeg gladelig slutter meg til, etter å ha overvært årets forestilling på den lille øyen Kinn lengst vest i havet.

TEKST OG FOTO: Thrude Deisz

Bare båtturen opp til Florø er ren terapi. Hertet eser av stolthet over alt det vakre vi ser; trivelige småsamfunn langs kysten og på øyene utenfor, der fiskere og småbrukere, med seig utholdenhet og stoisk ro har taklet elementene i hundrer av år.

Vel fremme på Kinn går vi den smale veien langs sjøen fra fergeleiet og inn til middelalderkirken. Det er som om vi er på vandring inn i en annen verden. En enslig bil tar seg langsomt frem på den smale veien. Vi skjønner nødvendigheten, men later som om vi ikke ser den.

Hele bygden stiller opp

Etter 20 minutters gange åpner landskapet seg. Kinnaklova, de to fjelltoppene skilt av en dyp kløft, ruver mot oss. Den djerve fjellformasjon er skapt av naturen selv, og har vært landemerke for sjøfarende i årtusener. Jeg lover meg selv at neste gang vil jeg opp der, 315 meter over havet, og få den store utsikten over øyriket.

Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i denne årvisse begivenheten, som

også stimulerer tilhørighet og fellesskap. Flere av hovedaktørene kommer fra Sogn og Fjordane Teater, andre er «importert» for anledningen, men de fleste hører til lokalbefolkningen.

«Songen ved det store djup», som er den poetiske undertittelen på spelet, handler om da reformasjonen kom til Kinn en dag i 1537. Vi lever med i bygdefolkets opprør når dansk kongens fut gjør sitt inntog og vil ta fra dem alt de har trodd på og støttet seg til. Pavekirkens tid er forbi. Kongen skal nå eie alt kirkegodset, og en ny luthersk prest innsettes. Bygdefolket slår spontant ring om presten sin. Han står steilt mot overmakten, og nekter å utføre den symboliske handlingen det er å gi fra seg kirkenøkkelen.

Her er også et snev av besk humor; «prestefrillen» Margrete er ramm i replikkene, og den eneste som hilser reformasjonen velkommen - fordi hun tror at hennes katolikkprestemann da vil gifte seg med henne.

Legenden om St. Sunniva

Som et spill i spillet kommer bygdefolkets «kirkespill», der vi blir tatt tilbake til 900-tallet, da den kristne prinsesse

Sunniva fra Irland flykter fra vikingkongen Ramn, som vil ha henne til dronning. Sammen med følget legger hun ut på havet i båter uten seil, ror eller årer, og lar vind og havstrømmer råde. Båtene driver i land på Selja. Senere blir hun St. Sunniva, helgen for Vestlandet. Søsteren Borni driver i land på Kinn, og skal etter legenden være hun som fikk bygget Kinnakyrkja.

Spelet blir slik en litt innfløkt sammensetning av legende og forfatterens spinn om denne, men stram regi, entusiastiske deltakere, musikken - og ikke minst naturen omkring - gjør det hele levende. Scenene der horder av vikinger stormer opp fra sjøen, med bygdefolket som en diger murrende masse i bakgrunnen, og munkenes veldige kor - samt futen og hans følge av truende soldater; det er virkelig et imponerende skue. ●

«Kinnaspelet - Songen ved det store djup» er skrevet av Rolf Losnegård, og fremføres årlig utendørs på Kinn i et samarbeid mellom Sogn og Fjordane teater, musikere og over 160 lokale aktører. Mer informasjon: www.kinnaspelet.no

Ønsker mer samarbeid mellom menighetene

FELLES ARRANGEMENTER I PROSTIET: – Jeg er imponert og glad for ungdomsarbeidet i menighetene, og her tror jeg at et samarbeid om større felles arrangementer kan være nyttig, sier Kristin Sævik Litlere.

– Selv om menighetene er forskjellige og har ulike utfordringer, tror jeg det er viktig å ha felles møtepunkter og tradisjoner i prostiet, sier Kristin Sævik Litlere. 5. februar ble hun tilsatt som ny prost i Fana prosti.

TEKST OG FOTO: Dag Eugen Vaula

Prostens kontor i Fana menighetshus er lyst, trivelig og fullstendig ryddig. Den nye prosten er kommet i god tid før intervjuet, og viser seg straks som omsorgsperson ved å by på kaffe som hun selv henter fra kjøkkenet. Hun er lett og interessant å snakke med, slik at man nesten glemmer de spørsmålene man har forberedt. De viktigste fakta kommer likevel etterhvert klart fram.

Hun var 25 år gammel da hun 2. juledag 1997 ble ordinert i Birkeland kirke. Deretter var hun prostiprest i Sunnfjord i 2½ år. Som prostiprest deltar man i mange virksomheter i mange menigheter, noe som gir anledning til å samle erfaring og til å vurdere hva man vil satse på videre.

Biskopens representant

Da hun ble innsatt som prost i Fana, hadde hun virket 16 år som prest i Fridalen menighet, først som kapellan og senere som sogneprest. Med etter hvert fem barn i familien var dette en travel, men trivelig periode, der hun ble godt kjent med ansatte og frivillige i menigheten. Hun fant også tid til en videreutdanning i veiledning ved Haraldsplass, noe som klart er nyttig for en nybakt prost.

– Hva er egentlig en prost og hva gjør hun?

– Prostene er biskopens representant eller forlengede arm mot prestene i hvert sitt prosti, men skal også sam-

arbeide med de andre ansatte, som diakoner, kateketer og organister.

Biskopen er arbeidsgiver for alle prestene i bispedømmet, mens de andre ansatte i menighetene har fellesrådet eller menighetsrådet som arbeidsgiver. Prostens viktigste oppgave er å støtte prestene i deres arbeid ved veiledning, oppfølging og forhåpentligvis inspirasjon. Rent praktisk må prostene også arbeide en del med administrasjon i forbindelse med ansettelse, vikariat og annet.

Imponert over ungdomsarbeidet

– Hva har du gjort hittil og hva ønsker du å gjøre videre?

– Jeg prøver først å bli kjent med menighetene i prostiet, og har vært på en besøksrunde. Selv om menighetene er forskjellige og har ulike utfordringer, tror jeg det er viktig å ha felles møtepunkter og tradisjoner i prostiet, både for prestene, de andre yrkesgruppene og for alle kirkemedlemmene.

Som et lite eksempel nevner hun olsoktradisjonen som den forrige prosten, Per Barsnes, etablerte.

– Hvordan dette kan beholdes og videreutvikles vil avhenge av den omstruktureringen som er på full gang.

Prostiet vil trolig først miste fem menigheter idet Bønes, Fyllingsdalen, Slettebakken, Storetveit og Sælen går inn i det nye Bergensdalens prosti, og deretter vil prostiet få en ny menighet når Os og Fusa blir slått sammen.

– Når så mye er nytt og under forandring, er det kanskje ikke så lett å legge langsiktige planer, men ser du likevel noe som det kan være fruktbart å satse på framover?

– Jeg er imponert og glad for ungdomsarbeidet i menighetene, og her tror jeg at et samarbeid om større felles arrangementer kan være nyttig, mener hun.

– Det er viktig for de unge å ha felles opplevelser, å føle at de er med i en større sammenheng og inspirere hverandre. I Fana er det tradisjon for å invitere tensing-korene i prostiet til gospelnight. I oktober skal jeg være med på gospelnight, og da inviterer vi ungdommer fra hele prostiet. ●

HEDRES MED KORSANG: Olav Øgaard hadde nylig gått av med pensjon som organist og korleder i Slettebakken da han omkom i en tragisk ulykke. ARKIVFOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

Et byrå for hele Bergen og omegn

Døgntelefon 55 13 40 04

Vi har lang erfaring og rimeligere priser.

www.ff-begravelsesbyraa.no

Menighetene i Fana prosti

inviterer til

Sorgseminar

Lørdag 4. nov. 2017 kl 10.30-14.00

i Skjold kirke, peisestuen, Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet. Seminaret er åpent for alle, uavhengig av livssyn.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

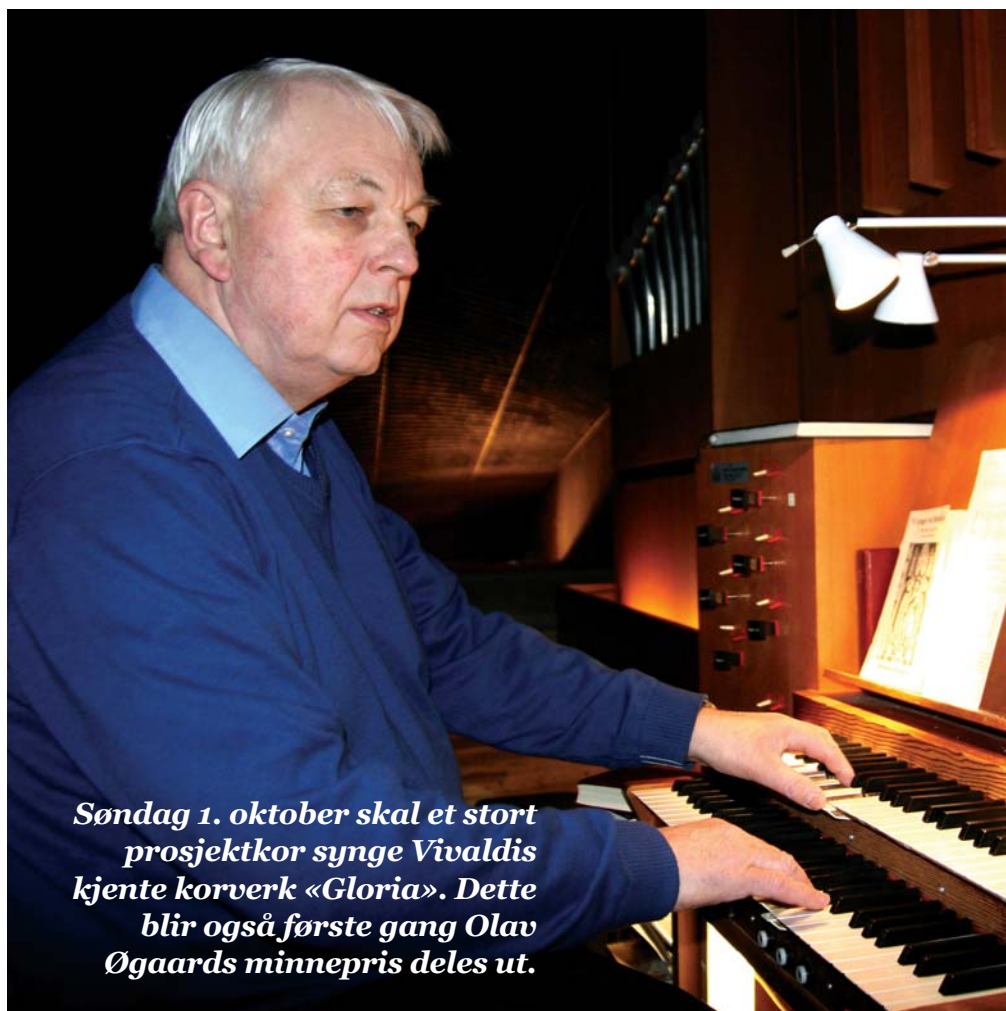
Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kv587@kirken.no

Diakon Åshild Høllesli Frantzen
Tlf.: 55 30 81 17
af847@kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
lb878@kirken.no

**Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på**

**Søndag 1. oktober skal et stort
prosjektkor synge Vivaldis
kjente korverk «Gloria». Dette
blir også første gang Olav
Øgaards minnepris deles ut.**

TEKST OG FOTO: Magne Fonn Hafskor
og Eli-Johanne Rønnekleiv

Den kjære kantoren i Slettebakken menighet, Olav Martin Øgaard, omkom i en tragisk ulykke i 2015. Han hadde da nylig gått av med pensjon etter å ha vært organist og korleder i Slettebakken menighet gjennom mer enn femti år.

Engasjementet strakk seg imidlertid langt lenger enn dette. Han hadde gjennom årene flere styreverv i musikk-livet, han underviste både ved lærerhøgskolen og ved musikkonservatoriet, og gjennom en periode på tretti år dirigerte han Bergen Kristelige Landsungdomslags kor.

Hundre korsangere

Han var også leder for Bjørgvin kirkesangforbund i mange år, og ble utnevnt til æresmedlem i 2014. Nå vil forbundet hedre ham med en egen konsert, ledet av dirigent Harald Jacob Holtet. Et prosjektkor satt sammen av rundt 100 korister fra en rekke kirkekor vil, sammen med Fana kammerorkester, fremføre Vivaldis kjente korverk «Gloria» (RV 589).

– Olav Øgaard var en veldig god kollega, en som på en særlig måte så de andre kantor-kollegene og var der og oppmuntret og heiet de frem, sier korprosjektets dirigent, Harald Holtet.

– Som tillitsvalgt blant kantorene her i Bergen var han en som lyttet, og som man ikke kvitte seg for å dele åpent og ærlig med om ting som lå en på hjertet. Som menighetsmusiker var han et forbilde for oss alle; det finnes vel knapt noen som så trofast har lagt ned et helt livsverk på en og samme arbeidsplass slik han gjorde. Han var en sann menighetsbygger som satte spor etter seg. Det var et stort tap for veldig mange å miste ham.

Minnepris til ung kirkemusiker

Olav Øgaard mottok Kongens fortjenestemedalje i sølv og Årstad bydels kulturpris for sin innsats. Etter Olavs bråe bortgang har familien hans opprettet et minnefond (se faktaboks), med en egen minnepris på 15.000 kroner. Denne utdeles for første gang etter konserten i Slettebakken 1. oktober. Mottakeren vil være «en ung organist/utøver som vil videreutvikle seg innen orgelspill og kirkesang».

– Det er med stor takk at vi kan fortsette å ære hans minne gjennom hans minnefond, sier Holtet.

Olav Øgaards
minnepris deles
ut 1. oktober

Gloria til heder og ære

<< MINNEFOND: – Olav hadde alltid tid til unge som viste interesse for orgelet. Vi håper derfor at fondet kan stimulere nye organistspirer, sier Hildegunn Melvær Øgaard.

< HUNDRE SANGERE: – Å dirigere et så stort kor krever mye av både sangerne og dirigenten, men det er fantastisk når man lykkes, sier Harald Holtet, og takker Kirkesangforbundet for at han fikk være med på prosjektet.

Bjergvin Kirkesangforbund:

- Paraplyorganisasjon for 25 kirkekor med totalt vel 600 sangere, ledet av kantor i Gro Anthun. Personlig medlemskap er også mulig.
- Forbundet støtter lokale kirkekor og organiserer fellesprosjekter.
- Samarbeider med andre kororganisasjoner gjennom Koralliansen.
- Lokallag av Norges kirkesangforbund.
- Mer info: kirkesang.no/bjergvin

Olav Øgaards minnepris:

- Gjennom over 50 år som kantor i Slettebakken inspirerte Øgaard mange, både innenfor kor- og kirke-musikalsk arbeid, i organisasjonsarbeid og som medmenneske.
- Olav Øgaards minnefond for unge kirkemusikere ble formelt opprettet 6. desember 2016 for slik å hedre hans gode virke og minne.
- Fondet skal stimulere til interesse og forståelse for og utøvelse av kirkemusikk i Norge, primært ved å dele ut en årlig minnepris på kr. 15 000 til en ung organist/utøver som vil videreutvikle seg innen orgelspill og kirkesang.
- Gaver til fondet kan settes inn på konto 1503.58.57114. Mer info: lottstift.no/stiftelsesregisteret/vedtekstssok > søk etter «Øgaard»

Styreleder i minnefondet er Olav Øgaards kone, Hildegunn Melvær Øgaard, Hun forteller at kirkemusikk og kirkemusikere alltid stod Olavs hjerte nær.

– Han var en romslig mann som alltid hadde tid til unge mennesker som viste interesse for orgelet. Vi håper derfor at fondet kan stimulere unge organistspirer.

– Hva tenker du om «Gloria»-prosjektet? Er det i Olavs ånd?

– Ja! Alle kirkekor er ikke like store, og slike prosjekter gjør det mulig å fremføre større verk enn hvert kor kan klare på egen hånd.

Fellesskapet i kirkesangen

Både Olav og familien hans har alltid vært sterkt engasjert i Bjergvin kirkesangforbund, der de har fått oppleve fellesskapet i kirkesangen.

– Det handler dypest sett om kristendomsforståelsen vår; det at alle kan delta med den troen som de har. Din stemme er med som en del av helheten.

– Korsangen er kanskje det beste middelet til å kunne dele med andre felles opplevelser, og til å forenes i å skape noe vakkert sammen, og å dele felles sinnsstemninger, gleder og sorger, legger Holtet til, og forklarer at fellesnevneren for all kirkesang er denne sangens mål og hensikt; å opphøye den levende Gud, og gjennom sangen og musikken takke ham for frelsen, som er gitt oss i hans sønn, Jesus Kristus.

Innenfor den kirkelige vokalmusikken står Johann Sebastian Bach på en suveren

førsteplass. I hans gudstjenestemusikk er det et uuttømmelig mangfold av uttrykk og kvaliteter som overgår alt annet som er skrevet både før og etter ham. Når det gjelder Vivaldis «Gloria», mener Holtet at dette definitivt er et av de store kirkemusikalske verkene fra epoken.

Uante rikdommer og dybde

Teksten til «Gloria» er hentet fra den latinske messen, og er en eneste stor lovprisning av Den treenige Gud. Åpningsordene er hentet fra englenes lovsang, slik gjeterne opplevde å høre den på Betlehemsmarkene da Jesus ble født.

– Messeteksten blir etter hvert mer og mer konsentrert om vår frelse og Jesu stedfortredende død. Teksten avsluttes så med en trinitarisk lovprisning, forklarer Holtet.

– Den største utfordringen for oss som skal fremføre musikken 300 år etter at den ble skrevet, er å forstå det barokke tonespråket. Musikken er full av ulike retoriske virkemidler som var helt opplagte for mennesker på 1700-tallet å forstå. Vi må imidlertid oppdage denne musikken på nytt. Klarer vi det, vil vi straks oppdage at det er uante rikdommer og dybder i denne musikken som er utrolige interessante. Dette gjelder nær sagt all musikk som er skrevet i barokken. ●

Slettebakken kirke, søndag 1. oktober kl. 17. Prosjektkoret sammen med Fana kammerorkester fremfører også «Gloria» i Åsane kirke dagen før, lørdag 30. sept. kl. 17.

*Geble pederssøn
superintendent til Bergen*

Vår første lu

Det var nettopp de egen-skaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble Pederssøn (1490-1557) til slik en god bro-bygger ved overgangen til protestantismen.

TEKST: Lise McKinnon

Hele dette året skal stå i reformasjonens og den opprørske tyske munken Martin Luthers tegn. En nordmann som fikk stor betydning for vår egen overgang til den nye lære (som ikke skjedde offisielt før i 1536) var Geble (eller Gjeble) Pederssøn, som må ha vært Luthers rake motsetning når det gjaldt temperament, fredsæl som han var.

Pederssøn får æren for at overgangen til protestantismen gikk forholdsvis smertefritt på vår kant av landet, i motsetning til i Nidaros, hvor den krigerske erkebiskopen Olav Engelbrektsson til slutt måtte rømme landet.

Hovedkilden til biografisk materiale om Pederssøn er fem brev, samt det hans nevø og pleiesønn Absalon Pederssøn Beyer skrev om ham i sin dagbok og i en minnetale.

Viet til katolsk biskop

Geble ble født omkring år 1490 på Helgeland, «aff Welbyrdige ærlige Forældre, hvis Fader var Raadmand vdj Bergen, hans Moder heed Margrethe ocsaa aff Adel». Han gikk først på skole i Trondheim, deretter i Bergen. Så dro han til Nederland, hvor han studerte teologi, matematikk, naturfag og musikk, før han vendte tilbake til Bergen som magister i filosofi i 1517. I Nederland må Geble ha blitt kjent med humanismen; blant annet studerte han i Leuven, hvor Erasmus Rotterdams muligens oppholdt seg samtidig.

På vei til Leuven var han innom et kloster hvor abbeden ville overtale ham til å bli munk. «Hvorpaa M. Gieble hannem tackede, oc sagde sig endnu ingen Lyst at haffve der til, men heller endnu meere sig udj Bogen at forfremme». Dette med å forfremme seg i boken, kan sikkert stå som motto for Ge-

GBLES BERGEN: Hieronymus Schöleus' kjente kobberstikk fra 1581, 24 år etter at Geble døde. Stikket viser blant annet de nå forsvunne Nikolaikirken og Martinskirken.

ble. Han arbeidet hele sitt videre liv for både andres og egen kunnskapsutvikling.

Etter hjemkomsten var Geble en kort tid rektor ved latinskolen, så ble han kannik og sokneprest i Mariakirken. Da biskop Olav Torkildssøn døde i mai 1535, ble han domkapitlets kandidat som ny biskop i Bergen. Han reiste til Danmark for å bli viet til biskop i den katolske kirke, og opplevde det forunderlige (og sikkert forvirrende) å komme hjem som lutheransk superintendent med den nye kongen i Danmark, Kristian 3., som øverste myndighet.

Ikke nok med det: Han reiste fra landet Norge, og kom hjem til det som i mellomtiden var blitt en dansk provins! Den nye kongen hadde allerede bestemt at Norge var «så forringet» at det måtte være «under Danmarks krone til evig tid».

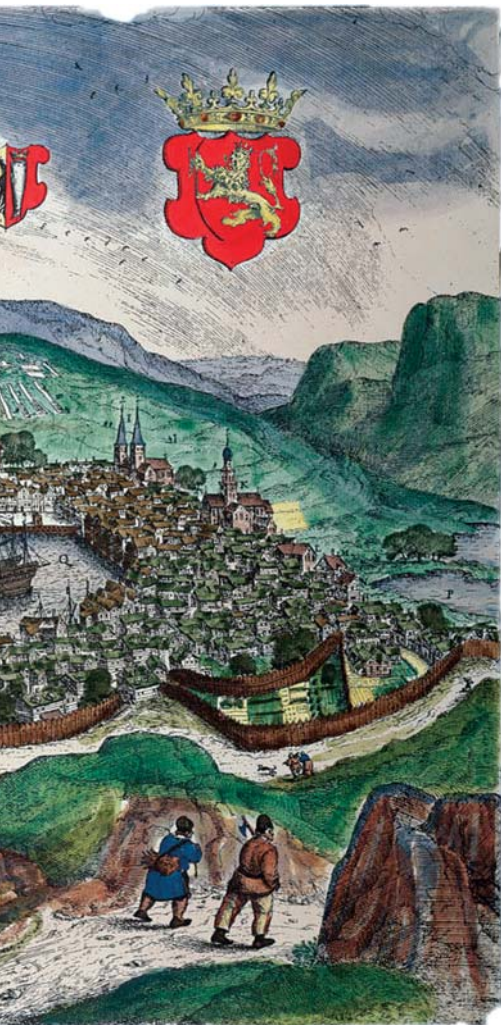
Reagerte på «kjetteriet»

Geble ble det eneste geistlige «overhode» i Norge som gikk direkte over fra en katolsk stilling til en luthersk. De andre biskopene ble avsatt, men måtte etter noen år gjeninnsettes (som superintendenter) fordi det ikke fantes kvalifiserte menn til å overta.

Det første brevet vi har etter ham er til erkebiskop Olav av Nidaros, datert 14. april 1531. Her skriver han om det som skjer på den politiske front i Danmark og Europa. I en bisetning nevner han alt «kjetteriet» som spirer frem, og at han håper at uroen og opprørene vil komme til en «god fred og endrektighet».

Brev nummer to til erkebiskopen (i et fremdeles katolsk Norge) er datert 13. desember 1535, og gjelder bispevalget i Bergen. Det hadde vært store problemer

therske kirkeleder

«Geble Pederssøn var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto.»

både i og utenfor kirken i de tolv årene Olav hadde vært biskop. Kirkens menn ble behandlet respektløst, og klostrene forfalt. Det Geble ønsket var orden og trygghet i stiftet, og han avslutter brevet med at han og domkapitlet aldri vil «falle ifra Eders Nådes råd».

Den gode strid

Geble var den nærmeste til å bli utnevnt til ny biskop i Bergen, men i riksrådet satt det sterke motstandere (blant annet Vincens Lunge) som ville bruke utnevnelsen som en brikke i sitt politiske spill. Om Geble skrev de at det var «jintet

mandelicht hierthe eller raadt j hannem». Han manglet altså mot, beslutsomhet og handlekraft.

De nye superintendentene fikk til hovedoppgave å «prædike Guds rene Ord for Menighederne». I det fjerde brevet vi har etter Geble, skrevet til en ung islandsk venn, Gissur Einarsson i 1538, er tonen blitt helt i Luthers ånd: «Arbeid i Herrens vingård og strid den gode strid! Så ut hans rene ord, for at det en gang kan bære frukt i ditt land, med tålmodighet! Herren Jesus Kristus vil gi kraft og styrke». Gissur ble få år senere den første lutherske superintendenten på Island.

Alle de katolske prestene i Norge som ønsket det fikk bli i sine stillinger. Dette krevde mye rettledning; i tillegg kom opplæring av en ny generasjon prester. Mange danske prester var uvillige til å reise hit; lønnen var lavere i Norge og det var et farlig folk som «sloge Præster og andre ihjel».

Fikk beholde inntektene

Prestene var nå blitt embetsmenn lønnet av staten. Geble nøt derimot godt av denne overgangsfasen; han fikk blant annet inntekter fra munkelivgodset og en fjerdedel av fisketienden «som gaaer af Toldbode Paa Bergen». Til gjengjeld bekostet han reparasjoner av Domkirken og et nytt orgel der. Han anla en fin hage, ansatte en flamsk gartner, og fikk innført frukttrær, blomster og urter. Han var interessert i botanikk, og tok sitt herbarium med på sine reiser.

Selv en vinranke skaffet han seg. Vindruene ville ikke modnes i vår norske sommer, men han tok inn de umodne druene og hang dem over bordet sitt, og, forteller Absalon: «lod fremmde Folck see, at Windruer kunde ocsaa voxte i Norrig. Men strax hand døde, forvisnede Wintræet, ligesom det ville haffve sørget, for hans Død».

Mye penger brukte Geble også til å bekoste videre utdanning i Danmark og Tyskland for begavete gutter fra latin-

SEGL OG SIGNATUR:

Geble Pederssøns segl og navnetrekk (øverst til venstre på side 12) er hentet fra et brev fra 1539, oppbevart i Riksarkivet. Det har ikke vært mulig å finne portretter av Geble.

skolen. Denne skolen var jo for en stor del beregnet på blivende prester.

Ingen fanatiker

Geble giftet seg aldri. Når noen spurte ham om hvorfor, viste han til de unge som hadde vært elever ved latinskolen og sa: «Disse er mine børn». De møttes til samtaler, og når Geble oppdaget at en gutt var spesielt musikalsk, bekostet Geble undervisning til det unge talentet var «fuldkommelig udlærd paa Orgel-værck».

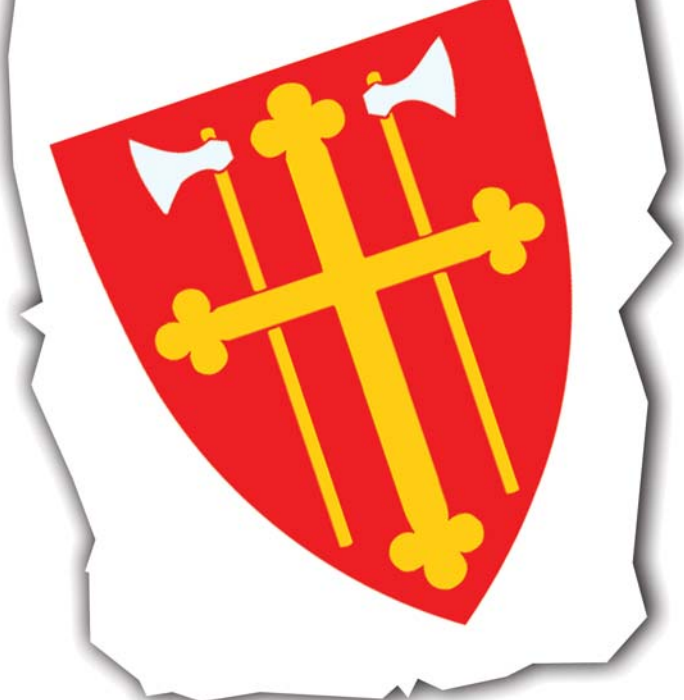
Etter et slagtilfelle i 1555 ba Geble kongen om å bli løst fra sitt embete, noe kongen avsto, men han tillot ham å bruke soknepresten på Voss (som også var kannik i domkirken) til vikar i embetet. I 1557 skriver Absalon: «9 Martij døde M. Geble».

Mange nyere tids historikere har ment at det var nettopp de egenskaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble til slik en god brobygger ved overgangen til protestantismen. Han var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto. La oss håpe han får all den ære han fortjener når Norge skal feire sin egen reformasjonsfest i 2036! ●

Kilder:

- Steinar Imsen: *Da reformasjonen kom til Norge* (Cappelen, 2016)
- Sigrun Høgetveit Berg: *Reformasjonen* (Samlaget, 2017)
- Absalon Pederssøn: *Dagbok og Oration om Mester Geble* (Universitetsforlaget, 1963)
- Terje Ellingsen: *Gjeble Pederssøn skriver brev* (artikkel trykket i *Bjørqvinn*, 1986)
- *Norges historie* (Cappelen, 1980)

Stat + kirke = slutt!

Hva betyr det for oss kirkegjengere at kirken er skilt fra Staten? Hva er det som har skjedd i forholdet mellom Staten og kirken det siste tiåret? Hvem styrer og bestemmer hva i dag?

TEKST: Edvin Bratli

Vi har hørt disse og flere andre spørsmål de siste årene. Her skal jeg forsøke å gi noen enkle svar på hvordan det er i dag.

Hvem bestemmer?

Tidligere var Staten øverste organ i Den norske kirke. Biskoper og proster ble utnevnt (= tilsatt) i Statsråd, der Kongen og statsrådene satt. Kirkedepartementet administrerte kirken. Nå er det Kirkemøtet som er vårt øverste organ. Kirkemøtet samles til et seks dagers møte hvert år. Kirkemøtet har 116 medlemmer, og er det

øverste demokratisk valgte organet i Den norske kirke.

Mellom de årlige møtene må noen administrere Den norske kirke. Dette er det Kirkerådet som gjør. Kirkerådet forbereder de sakene som skal behandles av Kirkemøtet, iverksetter Kirkemøtets beslutninger og leder arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger. Dermed er det Kirkerådet som nå foretar tilsettinger av biskoper og proster.

Bispedømmerådene tilsetter prestene i hvert bispedømme. Det har også ansvar for å fordele penger/lønn til prester, diakoner, kateketer, til dem som arbeider innenfor trosopplæring og diverse annet. Slik har det vært i mange år.

De kirkelige fellestrådene, som det finnes ett av i hver kommune, har heller ikke opplevd endringer ved skillet mellom Staten og kirken. De har ansvar for drift av kirker, gravplasser, og personalet som arbeider i kirken, unntatt prestene. Soknerådene opplever heller ingen endring nå.

Pengestrømmen?

Hvem lønner hvem nå? Hvor kommer pengene fra? Her er det egentlig kun én endring ved skillet mellom Staten og kirken. Før bestemte Stortinget (i Statsbudsjettet) hvor mye penger Staten skulle bruke på kirken. Kirkedepartementet fordelte de mange utbetalingene

Gi barnet ditt gode verdier med på veien

Møllebakken Skole er en kristen grunnskole med små undervisningsgrupper, gode faglige resultater, og et inkluderende miljø som elevene trives i.

Kontakt oss gjerne for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

- Arv/gaver • Familierett
- Samboeravtaler/testamenter
- Ektepakter • Samlivsbrudd
- Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Jeg kan også besøke klienter hjemme om ønskelig.

Kontoradresse: Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen

Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483

E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

STAT OG KIRKE HAR SKILT LAG: Ved årsskiftet var det slutt på tiden da Den norske kirke også var statskirke.

til diverse formål, og lønn til biskoper, proster og prester. Derfor kunne prestene si at de var statsansatt.

Nå bevilger Staten fortsatt et beløp som skal gå til Den norske kirke. Det blir bestemt i Statsbudsjettet hvert år. Dette utbetaler de så direkte til Kirkerådet, som forvalter og fordeler og betaler ut lønn til alle geistlige og til dem som arbeider administrativt i kirken og på bispedømme-kontorene. Prestene har nå fått Den norske kirke som sin nye arbeidsgiver.

På lokalplanet, i hver kommune, er det ingen endring når det gjelder økonomien. Fellesrådet får sine årlige bevilgninger fra sin kommune til drift av kirkene, gravplassene og til sine tilsatte. ●

Min tro mon tro?

Min tro er et tvilsomt prosjekt. Stadig støter jeg på problemer. TEKST: Nils Magnus Ulvik

Et av de vanligste og vanskeligste spørsmålene er: Hvordan kan det finnes en allmektig gud som styrer alt og som elsker alle mennesker når det samtidig skjer så mye tragisk og vondt i verden? Hvordan kan en allmektig gud tillate alt det onde som rammer mennesker så tilfeldig? Jeg har ikke gode svar.

Når jeg en sjelden gang våger meg ut i en diskusjon med mennesker som ikke tror, blir jeg gjerne satt fast. Stadig ender jeg opp i paradokser og selvmotsigelser. Det skjer forresten ikke bare i diskusjoner med andre. Jeg møter også selvmotsigelser når jeg for meg selv prøver å få orden på hva jeg egentlig tror på. Det blir problematisk å tro det jeg tror at jeg tror på.

I ordboken finner jeg at «paradoks» betyr «en tilsynelatende selvmotsigende påstand som ved nærmere ettertanke viser seg å inneholde en viss sannhet». Når jeg sammen med resten av menigheten under søndagens gudstjeneste leser trosbekjennelsen høyt, kan jeg oppdage at noe av sannheten i troens paradoks faktisk kan være at jeg ikke av meg selv kan

makte å tro det jeg bekjenner at jeg tror på. Gud selv eller Jesus må stadig gi meg troen og tro for meg.

Dette er ingen ny og original oppdagelse. Den har vært kjent og erfart av mange opp gjennom tidene. Martin Luther sier det slik: «Jeg tror at jeg av egen kraft ikke kan tro». Troen blir skapt og vedlikeholdt av noe utenfor mennesket. Gud er den kraften som skaper tro i menneskets hjerte. Han både skaper troen og holder den ved like. Vi kan kalle det troens gave.

Dermed løses ikke alle trosspørsmål. Fortsatt er det mye som slett ikke kan forstås. Mange spørsmål uten gode svar blir tilbake som noe av mystikken i troen. Men vi kan overgi våre vanskelige trosspørsmål til Gud. Vi behøver ikke helt alene kjempe så hardt hverken for eller imot troen. Troen som opprettholdes av Gud gir trygghet. Troen skal være til å hvile i. ●

Nils Magnus Ulvik, som skrev denne teksten, døde 28. august, etter et kort sykeleie. Menighetsbladene lyser fred over hans minne. Red.

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon
og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

**KIRKENS
SOS**

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Solstrands
Begravelsesbyrå as

Vår erfaring - din trygghet

Avdeling Fana: Laguneparken, Lagunev. 11
Hovedkontor: Herman Foss gt. 11

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet
post@solstrands.no • www.solstrands.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Heine
Polden

Cathrine
Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Rovdrift på Guds skaperverk

John Grishams Forvandlingen (Gray Mountain, 2014) handler om miljø-kriminalitet innen kullindustrien i USA. I stedet for vanlig kullgruvedrift under bakken, blir hele fjelltopper fjernet.

TEKST: Anne Karin Corneliussen

Kullet ligger i lag om-trent som fyllet mellom lagene i en kake. Øverst på fjelltoppen står det skog, så følger et lag med jord, deretter et lag med stein, og endelig et leie med kull. Når et gruveselskap får tillatelse til drift på denne måten, går de til angrep på fjellet med all slags tungt utstyr.

Først bruker de bulldosere til å renske vekk all skogen, så jorden og til sist all steinen. Nå ligger kullet opp i dagen og kan taes vekk. Så kan neste lag med stein røskes vekk til det dukker opp et nytt kulleie. Trærne, jorden og steinmassene blir ofte kastet ned i dalene og blir til det som kalles dalbunnfyllinger. Disse ødelegger vegetasjonen, utrydder dyrelivet og tetter til naturlige bekker og elver.

En ny miljøkatastrofe er resultatet. Det er ikke uvanlig å sprengte vekk de øverste 150 meterne av en åstopp. Det kan gå utover drikkevannet og gjøre områder ubeboelige.

Romanen handler om en ung advokat, Samantha, som arbeider i et stort advokatselskap i New York. En finanskrisen gjør at mange selskaper går overende, og advokat-

ene må finne seg annet arbeid. Samantha får en jobb i den lille byen Brady i Appalachia-fjellene. Der skal hun jobbe gratis for et lite småbyfirma som tilbyr fri rettshjelp for ubemidlede. Det varer ikke lenge før hun får stifte bekjentskap med kullindustrien.

I bokomtalen står det at i Forvandlingen introduserer Grisham den «kuleste heltinnen» siden Pelikanrapporten og «verden trenger Grishams helter».

I dag, når mennesker har fått øynene opp for hva vi gjør mot skaperverket, er dette en viktig bok. Kan vi finne eksempler på «rovdrift» av naturen i vårt eget land? Hva skjer for eksempel i Førdefjorden? Hva med vår oljeutvinning? ●

Venter på besøk

«Det hadde vært fint å ha noen å snakke med eller å gå en tur sammen med».

Nå er det flere mennesker i Skjold menighet som ønsker å få besøk.

Kunne det være aktuelt for deg å være besøksvenn? Det vanlige er å bruke 1 - 2 timer annenhver uke. Hvis du ønsker mer informasjon eller tenker at denne tjenesten

kunne være noe for deg vil jeg gjerne invitere deg til en uforpliktende samtale. ●

*Kontakt diakon/besøksleder
Kjerstin-Marie Vereide:
Telefon: 55 59 71 15
E-post: kv587@kirken.no*

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvaske m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

KARL J. FOTLAND
IMPORT

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Fungerende sokneprest
Gunnar Erstad
55 59 71 14
ge853@kirken.no

Kapellansvikar
Eiel Holten
55 59 71 13
eh445@kirken.no

Administrasjonsleder
Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
mb598@kirken.no
Kontordager:
Mandag, tirsdag,
onsdag og torsdag.

Menighetspedagog i katekestilling
Elisabeth Saxe Vinkler
55 59 71 11
ev492@kirken.no

Menighetspedagog
Janne Torvestad
55 59 71 17
jt953@kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
55 59 71 15
kv587@kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Arb.: 55 59 71 16
Prv.: 412 05 127
gb454@kirken.no

Kirketjener Joana Vaitke
55 59 71 18
jv694@kirken.no

Menighetsrådsleder
Eiel Holten
906 02 464
eiel.holten@gmail.com

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
VIPPS-nummer: 10649

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter i menigheten

Skjold kirkekor
Skjold kirke - tirsdager
kl. 13.15 - 14.45.
Kontakt: Grete Jacobsen
55 13 19 78 og Ingebjørg
Hougsnes, 55 10 27 47

Cantus

Skjold kirke - tirsdager
19.45-22.00.
Guro Rotevatn Buder
Arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor
Skjold kirke - torsdager
fra kl. 17.30.
Leder: Marianne Tol
404 83 460
marianne@wietol.nl
www.sbkor.no

Formiddagstreffet
Annenhver torsdag i ulike
uker - kl. 12.00-14.00.
Kontaktperson:
Kjerstin-Marie Vereide
55 59 71 15

10-kaffen
Annenhver torsdag i like uker -
kl. 10.00-12.00.
Kontaktperson: Arne Brekke
483 83 892

Nordås KFUM-speidergruppe:
(gutter) Onsdager - Skjold
kirke/Smøråsfjellet.
Kontaktperson: Kjetil Ullaland
kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere
(jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktperson: Karen Velure
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans
Mandager kl. 10.30 - 12.00.
Kontaktperson: Brith Sjong
911 48 221

Trim
Onsdager kl. 11.00-12.30.
Kontaktperson: Astrid Teigen
450 25 103

Skjold kirkelag
Kontaktpersoner
Berit Ådland 977 51 344
og Gerd Dale
tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole
Janne Torvestad
55 59 71 17
jt953@kirken.no

Internett/ menighetsblad

Ansvarlig utgiver:
Menighetsrådet.

Redaktør, menighetsblad
Maria Børve
55 59 71 12
mb598@kirken.no

Nettpublisering:
Bjørn Selfors,
bselfors@broadpark.no

Mellom
0 og 12 år?

Se her!

Babysang

Velkommen til Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30 (minus høstferien). Passer for deg som har barn mellom 0-1 år. Vi har en liten sangstund, og etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet. Kom gjerne innom når det passer! Vi avslutter semesteret med felles lunsj 21. november.

Fredagsklubb

For deg som går i 3. – 7. klasse! Det blir morsomme aktiviteter, vi blir litt bedre kjent med Bibelen, og vi spiser noe godt sammen. Følgende fredager kl. 18.00–19.30 i kirkekjelleren: 29/9 (Konkurranser), 20/10 (Kanonballturnering), 17/11 (Disco og spillkveld).

Søndagsskolen

Velkommen til vår sprell levende søndagsskole, et godt sted å være for små og store barn! Vi synger sammen, blir kjent med spennende bibelfortellinger, noen ganger lager vi noe fint og vi spiser noe godt! Barna registreres i våpenhuset fram til kl. 11. Vi blir med på første del av gudstjenesten, så går vi sammen ned i kirkekjelleren. Se eget program i bladet for datoer.

*Invitasjon og informasjon om påmelding kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende til Skjold menighet. Et barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte og tilhørende vi har i vårt medlemsregister. Andre er også velkomne! Ta kontakt dersom du ikke har fått invitasjon, og ønsker mer informasjon.

Søråshøgda barnekor

Søråshøgda barnekor har øvelser hver torsdag i fire ulike grupper i Skjold kirke. For mer informasjon og plan for høsten, se hjemmesiden: www.sbkor.no

Familiesamling

Vi inviterer til et par familiesamlinger i løpet av høsten! Første familiesamling blir onsdag 27. september. Følg med på hjemmesiden og Facebook for klokkeslett.

4-årsklubb og utdeling av Min kirkebok

Alle 4-åringer som ikke fikk vært med i vår blir i høst invitert til 4-årsklubb og familiegudstjeneste. Vi samles til klubb i kirkekjelleren tre tirsdager kl. 17.30 – 18.30, med oppstart tirsdag 19. september. Det blir utdeling av Min kirkebok til 4-åringene på familiegudstjenesten søndag 1. oktober. *Påmelding.

Familiegudstjeneste med menighetsbarnehagen

Vel møtt til familiegudstjeneste for små og store 22. oktober! Skjold menighetsbarnehage deltar.

Lys Våken

18. – 19. november

Går du i 6. klasse? Vil du være med og overnatte i kirken? Da kan du bli med på Lys Våken! Her blir det lek og moro, god mat, gudstjenesteverksted og god stemning! Vi deltar på søndagens gudstjeneste. *Påmelding.

Hilsen menighetspedagog
Janne Torvestad
jt953@kirken.no - 55 59 71 17

Følg gjerne med på
www.skjoldmenighet.no eller
«lik» Skjold kirke på Facebook.

Små og store

**Møt fram og gjør messe-
dagen til en fest: Alle er
velkommen på julemessen
i Skjold kirke lørdag
25. november.**

Et så stort dugnadsarrangement trenger mange typer bidrag. At du kommer og hygger deg med de ulike aktivitetene er i seg selv et viktig bidrag. Uten både gjester som kjøper, og medarbeidere som jobber, er ikke messen mulig. Gjør mange nok litt, så får vi sammen et flott arrangement og mange penger til menighetsarbeidet som ikke dekkes av det ordinære «kirkebudsjetten»!

Stor strukturendring
i prostiene:

Klart for Bergens- dalen prosti

**Björgvin bispedømmeråds
vedtak om at menigheter i
Bergen domprosti og Fana
prosti skilles ut og bli et
nytt prosti skal nå gjenn-
omføres.**

TEKST: Bjarte Holme

Skjold forblir en del av Fana prosti og vinker dermed farvel til Bønes, Slettebakken og Storetveit i prostisammenheng når vedtaket settes i kraft 1. oktober. De andre menighetene som vil tilhøre nydannede

bidrag til Julemessen

Ulike arbeidsoppgaver julemessehelgen: Vil du delta i ryddegjeng før eller etter, selge lodd eller årer, vaske opp på kjøkkenet eller stå i en av diskene og selge ting, så send en mail og fortell oss hva du vil delta med.

Hjemmelagde ting for salg: Liker du helst å lage noe på forhånd alene eller sammen med andre? Det trengs bidrag til salg av hjemmelagde ting av alle varianter. Syltetøy og annet som kan spises er populært. Litt fin «innpakning» gjør alltid lykke. Eller hygg deg med håndarbeid, og lag noe fint, strikk eller sy. Gjør nettopp det du er flink til. Bruk fantasien

og lag noe du tror andre kan tenke seg å kjøpe. Til kafeen trengs mange ulike kaker. Send gjerne en mail og fortell oss hva du vil lage, så avtaler vi levering.

Gevinster: Til lotteriene trengs det mange gevinster. Vær litt på «jakt» og kjøp en fin gevinst, gjerne noe du kommer over til god pris. Det kan være lurt å gå flere sammen hvis gevinsten er dyr. Større ting som kan brukes som gevinster til hovedlotteriet vil vi gjerne vite om så fort som mulig. En mail med informasjon om gevinsten er flott. Legg gjerne ved et bilde av gevinsten. I fjor brukte vi slike bilder til å reklamere for

lotteriet på Facebook. Åregevinster kan leveres helt fram til fredag 24. november.

Liker du å få informasjon på Facebook, så bli medlem i gruppen «Julemessen i Skjold kirke». Har du noe du vil bidra med eller lurer på noe, ta gjerne kontakt med Ellen E. Fasmer ellen@fasmer.no ●

Anne Mathilde Garmann Klare blir den første proststen i nye Bergensdalen prosti.

FOTO: MARIANN LEINES DAHLE

Bergensdalen prosti er Sælen, Fyllingsdalen, Landås, Årstad, Fridalen og Løvstakksiden.

Nytt prostesete

En følge av omleggingen er at en ny prostestilling måtte opprettes. 15. juni ble Anne Mathilde Garmann Klare utnevnt som ny prost. Hun er opprinnelig fra Landås og kommer fra stillingen som sokneprest i Drøbak og Frogn. Vi ønsker henne til lykke med stillingen og lykke til med til Bergensdalen prosti.

Prostekontoret legges til Storetveit som dermed blir prostesetet i det nye prostiet. Innsettelsesgudstjenesten er i Storetveit kirke søndag 29. oktober kl.19. ●

Drikkes det kaffe klokka ti?

Navnet «10-kaffen» kommer fra sjømannslivet.

Om bord på norske skip var det vanlig å samles i messa klokka ti for å ta en liten pause og gi informasjon om arbeidsoppgaver en holdt på med. Da smakte det godt med en kopp kaffe og en kjeks. Arne prest tok ideen med «ti-kaffe» med seg til Skjold fra sin tid som sjømannsprest i Rotterdam. Både i Åsane og i Eidsvåg kirke har de ti-kaffegrupper.

Annenhver torsdag klokken ti til tolv, samles 15-20 mannfolk, som vi liker å si det; «menn i sin beste alder». De fleste er pensjonister; nye eller erfarne i pensjonistlivet.

Formålet med er å gi oss menn, som har tid til å komme sammen en formiddag, et positivt felleskap i kirken. Vi vet at kvinner tradisjonelt har hatt mange møteplasser i menighetens frivillige liv. Færre steder er skapt der menn kjenner seg hjemme. For ca 15 år siden ville vi derfor lage noe for menn i Skjold kirke.

Vi treffes til en kopp kaffe, det vanker alltid varme vafler og anledning til en god prat. Vi bygger nettverk, alle blir sett og flere som er blitt

Glimt fra blåturen i juni. Målet viste seg å være Bjørn West-museet i Matre.

alene opplever at det er godt å ha et sted der en er regnet med, blir savnet om noe skulle inntreffe.

Praten hver gang vi møtes, er et viktig innslag. Iblant har vi *dagens tema*. Det kan spenne fra fortellinger fra yrkeslivet, historie, fortellinger fra krigen, ting vi har opplevd på reiser ect. Vi avslutter alltid med en kort andakt før vi går hjem.

Hver vår drar vi på blåtur og i juni gikk turen til Bjørn West-museet i Matre. Etter en glimrende omvisning dro vi til Stordalen Fjellstove hvor vi nød en middag bestående av raspeballer med tilbehør.

Vi ser frem til å treffes igjen i høst. Første møte var 7. september, nå fortsetter vi hver torsdag i alle partalls-uker. Møtestedet er peisestuen i kirken. Vi er en en god gjeng, men ønsker hele tiden at nye skal komme. Prøv en torsdag og se om du trives. ●

Bare ring hvis du lurer på noe:

Arne Brekke: 483 83 892

Bjørn Skaar: 959 08 362

Olav Digernes: 473 47 427

Menighetskalender

Dåp

Tobias Sundal-Hansen
Elma Grindheim
Elma Grindheim
Frida Wilkensen
Albertine Olsteig Elvsaa
Kevin Andreas J. Rusten
Mathias Hånes Mørk
Ylva Lauvdahl Gimse
Bo Håberg Ottesen
Sander Kleiveland Liestøl
Tino Sølberg
Lilly Aasheim Hindenes
Eleah Aasheim Hindenes
Jonah Pedersen Unfors
Johanne Marie A. Kleppe
Mathilde Andrea A. Kleppe
Olav Tangstad Voster
Ingvild Kvarme Rønhovde
Alma Cock Reimers
Alma Engelsen Grande
Benjamin D. Tengesdal
Sofie Elisabet S. Paulsen
Hector Rosvold
Olivia Hack Turøy
Niklas Steinsland Kleiveland
Agnes Fosse Øyri
Jacob Brenne Lien
Jørgen Sundseth Johansen
Margot Fonneland Erstad
Emilie Orrestad Eriksen
Oline Maria Eide Osland
Njål Schjelderup Duesund
Hanna Aarseth Sandal
Eva Dahl Hatlevik
Benjamin Skaflestad
Ada Tronstad
Magnus Rød
Ellinor Viken Næss

Vielser

Hilde Karin Aardalog
Petter Leknes
Ingvald Slevolden og
Gaute Hauge
Ira Kristiansen og
Håvard Løvås
Anne Birte Søviknes og
Sindre Jakobsen

Begravelser

Borghild Berntine Hagvaag
Vibeke Nesdal
Åge Berg
Inger Johanne Hansen
Lars Kristian Alsaker
Karl Johan Fotland
Egil Aadland
Henrik Davidsen
Edith Helene Nedretvedt
Frank Skogly
Aud Konny Christensen

Gudstjenester

17. september kl 11.00
Temagudstj. Matt 7,24-28.
Dåp, nattverd, kirkekafe.
Holten. Kyrkjekoret deltar.

**24. september kl 11.00
og kl 13.00**
Presentasjonsgudstjenester.
Mark 7,31-37. Nattverd.
Kirkekafe. Holten.

1. oktober kl 11.00
Familiegudstjeneste. Joh

11,17-29 og 30-46. Dåp,
kirkekafe. Erstad

8. oktober kl 11.00
Høgmesse. Matt 8,14-17.
Dåp, nattverd, kirkekafe.
Erstad.

15. oktober kl 11.00
Høgmesse. Luk 20,45-21,4.
Dåp, nattverd, kirkekafe.
Holten.

22. oktober kl 11.00
Familiegudstjeneste. Joh 11,1
-5. Dåp, kirkekafe. Holten.

29. oktober kl 11.00
Temagudstjeneste. Luk
13,22-30. Dåp. Nattverd.
Kirkekafe. Erstad. Cantus.

5. november kl 11.00
Høgmesse. Matt 5,1-12. Natt-
verd. Kirkekafe. Erstad.
Cantus.

12. november kl 11.00
Høgmesse. Mark 10,28-31.
Dåp. Nattverd. Holten.

19. november kl 11.00
Familiegudstjeneste. Matt
18,1-6.10-14. Nattverd.
Kirkekafe. Erstad.

26. november kl 11.00
Høgmesse. Matt 25,31-46.
Dåp, nattverd, kirkekafe.
Holten.

3. desember kl 11.00
Gudstjeneste med dåp. Luk
4,16-22a. Dåp. Holten.

3. desember kl 16.00
Lysmesse. Luk 4,16-22a.
Kirkekafe. Holten.

Søndagsskole og familiegudstjenester

- 10. sept.: Familieguds-
tjeneste. Utdeling av bok
til 6-åringer.
- 27. sept. Familiesamling.
Klokkeslett kommer etter
hvert.
- 1. okt.: Familiegudstjeneste.
Utdeling av 4-årsbok.
- 22. okt.: Familieguds-
tjeneste. Menighetsbarne-
hagen deltar.
- 29. okt.: Søndagsskole
- 5. nov.: Søndagsskole
- 19. nov.: Familieguds-
tjeneste. 11-åringer fra
Lys Våken deltar.
- 26. nov.: Søndagsskole
- 3. des.: Lysmesse. NB kl. 16.
- 10. desember: Søndags-
skole – juleavslutning

Lurer du på noe? Kontakt
menighetspedagog Janne
Torvestad:
e-post jt953@kirken.no
tlf. 55 59 71 17.

Prøv noe nytt i høst og bli med på
Fredagskafé i kirkens peisestue. Vi
starter ca kl 19.30 med felles kvelds-
måltid og alle voksne er velkommen!

Fredagskafé
med *Krydder*

- **Fredag 15. september:**
190 års fotografihistorie:
fra 20 timers eksponer-
ingstid til Snapchat. Tekn-
isk utvikling og fotografiets
plass i hverdag og fest.
Ved Hans D. Fasmer.
Bidrag fra kafégjestene
mottas med takk. Kanskje
kan vi lage en utstilling?
Har du et fotografi
eller postkort du
har lyst til å
vise fram,

kanskje fortelle litt om, så
ta det med. Merk at det tid-
ligere annoserte besøket av
Marit Andreassen denne
dagen er utsatt.

- **Fredag 20. oktober:**
Hva er forskjellen mellom
oss lutheranere og de orto-
dokse/kopterne? Hva er
historien bak kirkesplitt-
elsen? Hva har vi felles?
Hvorfor er gudstjeneste-
feiringen så annerledes i
den ortodokse kirke?
Ved Peder Solberg, første-
lektor ved NLA Høgskolen
Bergen Han er spesialist på

kristendommens historie,
med vekt på senantikken og
vi ser frem til en kveld der
vi kan få vite mer og kan-
skje få svar på det vi lurer
på.

Praktisk informasjon:
Kveldene er for voksne. Alle
tar med én sort pålegg til
felles matbord og kr 30 til
fellesutgiftene, så serveres
det godt brød, varm og kald
drikke. Det er rikelig tid til
prat og god musikk i hyg-
gelige omgivelser og det
hele avsluttes med Ord før
helgen i kirkerommet. ●

og